

Konferencja naukowa „5th International Annual Meeting on History of Pathology and Medicine”, Gdańsk, 29–30 czerwca 2018 roku

<http://dx.doi.org/10.12775/KLIO.2018.045>

Grupa Robocza Historii Patologii Europejskiego Towarzystwa Patologii (History of Pathology Working Group of the European Society of Pathology) co roku w innym mieście Europy organizuje międzynarodowe spotkanie naukowe dotyczące historii anatomopatologii i medycyny. W 2018 roku piąta z tego cyklu konferencja odbyła się w Gdańsku. Miejszem obrad było Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza w Atheneum Gedanense Novum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Jej współorganizatorami byli: Gdański Uniwersytet Medyczny, Stowarzyszenie Neuropatologów Polskich oraz Polskie Towarzystwo Patologów.

Podczas dwudniowego spotkania w formie wykładów i doniesień ustnych oraz podczas sesji plakatowej przedstawiono 36 prac, z czego 12 było prezentowanych przez zagranicznych gości z Europy i USA. Wydarzenie to włączono w cykl imprez upamiętniających 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę, gdyż część referatów dotyczyła okresu międzywojennego.

Konferencja została otwarta krótkim recitalem Krystyny Durys, po czym przystąpiono do obrad. Pierwszy panel został poświęcony tematyce gdańskiej. Rozpoczął go dr hab. Sławomir Kościelak z Uniwersytetu Gdańskiego, który niejako wprowadzając w tematykę, opowiadał o gdańskiej nauce i naukowcach w okresie nowożytnym ze szczególnym uwzględnieniem XVII i XVIII wieku. Następnie pisarz Paweł Huelle podzielił się swoimi przemyśleniami na temat medycyny w gdańskiej literaturze. Trzeci z prelegentów, dr Marek Bukowski, reprezentujący Muzeum Uniwersytetu

Medycznego w Gdańsku, mówił na temat działalności własnej jednostki, a także idei muzeów funkcjonujących przy uniwersytetach medycznych. W dalszej części swój referat na temat gdańskiego lekarza Christopha Gotwalda przedstawiła dr Katarzyna Pękacka-Falkowska z Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Ta część obrad została zamknięta interdyscyplinarnym wystąpieniem autorstwa dr Joanny Dąbal, mgr. Radosława Kubusa i mgr Karoliny Szczepanowskiej z Uniwersytetu Gdańskiego. Dotyczyło ono urazów i ich leczenia w gdańskiej Twierdzy Wisłoujście w XIX wieku.

Po przerwie odbył się okolicznościowy wykład prof. Richarda Butterwick-Pawlikowskiego z warszawskiego College of Europe na temat odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 roku. Po nim prof. Jan van den Tweel z Medycznego Centrum Uniwersyteckiego w Utrechcie przedstawił najbardziej znane manuskrypty, które wpłynęły na rozwój patologii. Następne dwa referaty zostały przedstawione przez dr. Romana Nieczyporowskiego z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku i prof. dr. hab. Piotra Lassa. Pierwszy z nich dotyczył przedstawień autopsji w dziełach sztuki, a w drugim omówiono postać Egaza Moniza, laureata Nagrody Nobla.

Kolejna odsłona konferencji przyniosła wystąpienia: prof. Gabrielli Nesi z uniwersytetu we Florencji o raku pęcherza z perspektywy historycznej i dr. Jerzego Lasoty z National Cancer Institute w amerykańskiej Bethesda, który mówił o historii badań nad nowotworami podścieliskowymi przewodu pokarmowego (ang. GIST). Następnie prof. dr. hab. Andrzej Marszałek z Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu opowiedział o rozwoju elektronowej mikroskopii w Polsce, a dr Ewa Skrzypek z mgr Daisy Miriam Skrzypek zaznajomiły słuchających z tematyką odnoszącą się do warszawskiej szkoły patologii. Na zakończenie pierwszego dnia obrad znalazły się dwa powiązane ze sobą wystąpienia pracowników Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego dotyczące badań anatomopatologicznych nad mózgiem marszałka Józefa Piłsudskiego. Dr hab. Sławomir Wójcik przedstawił w tym temacie aspekt medyczny, a dr Bartłomiej Siek – związane z tym publikacje naukowe.

Drugi dzień konferencji, 30 czerwca 2018 roku, rozpoczął się od wygłoszenia referatu dr Aleksandry Pudło z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Wystąpienie na temat zmian w gdańskim materiale kostnym

odkrywanym przez archeologów w jej zastępstwie przeczytał dr Jacek Gulczyński z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Następny referat zaprezentował dr William Edwards z londyńskiego Gordon Museum, który omówił rodzaje działalności swojej jednostki. Do czasów drugiej wojny światowej przeniosło słuchających z kolei wystąpienie prof. Vsevoloda Zinserlinga z uniwersytetu w Sankt Petersburgu na temat pracy patologów podczas blokady Leningradu i bezpośrednio po niej. Następne zagadnienie dotyczyło sprowadzania zwłok sławnych Polaków w okresie międzywojennym do ojczyzny. Zostało ono zaprezentowane przez dr Agnieszkę Pawłowską-Kubik z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Na koniec tej sesji wystąpił dr Jacek Gulczyński, który przedstawił referat autorstwa swojego oraz dr. Piotra Paluchowskiego i lek. Katarzyny Czarnoty. Temat przygotowany przez trzech autorów z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego dotyczył porównania historycznych i współczesnych opisów złożonego zespołu wad wrodzonych LBWC (Limb Body Wall Complex).

Drugi panel został otwarty wystąpieniem dr hab. Ewy Izzyckiej-Świeszewskiej, prof. GUMedu, które dotyczyło rozwoju badań chorób prionowych. Następnie prof. Rosa H. Gouveia z portugalskiego uniwersytetu w Coimbrze opowiedziała o postępach naukowych nad zrozumieniem chorób mózgu w XIX wieku. Do czasów późniejszych nawiązał referat autorstwa prof. dr hab. Teresy Wierzy-Bobrowicz z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w którym omówiono działalność Polskiego Towarzystwa Patologów w latach 1963–2018. Następnie dr Aleksandra Sejda z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przedstawiła pracę dotyczącą ewolucji w klasyfikacji nowotworów mózgu, stworzoną w kooperacji z dr hab. Wiesławą Grajkowską z Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie.

Sesję zamknęto referatem lek. Oskara Liczbika, dr. Jakuba Wiśniewskiego (obaj ze Szpitala Copernicus w Gdańsku) oraz prof. dr. hab. Wojciecha Kłoca z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Szpitala Copernicus w Gdańsku. Jego tematyka dotyczyła wykorzystywania mikroskopów podczas operacji.

Trzeci panel otworzyło wystąpienie dr. hab. Dariusza Adamka z Uniwersytetu Jagiellońskiego o historii polskiej patologii. Znacznie wcześniejszego okresu, bo starożytności, dotyczył następny referat prof. Pedro

L. Fernandez z szpitala klinicznego w Barcelonie mówiący o badaniach paleopatologicznych mumii. Trzecie wystąpienie zostało przygotowane przez dr Ewę Chmielik z Centrum Onkologii Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie i prof. dr hab. Annę Marię Nasierowską-Guttmejer. Dokonano w nim analizy kolekcji zdjęć profesora dr. hab. Janusza Groniowskiego pochodzących z końca XIX stulecia. Następnie można było wysłuchać referatu dr. Vincenzo Canzonieriego i dr Melissy Manchi z National Cancer Institute w Aviano o przeszłych badaniach nad atypowymi zmianami melanocytarnymi. Ta część została zamknięta tematyką odnoszącą się do postaci prof. Andrzeja Obrzuta, patologa związanego z lwowskim ośrodkiem akademickim. Wystąpienie zostało przygotowane przez trójkę uczonych z lwowskiego uniwersytetu medycznego: prof. Dymitra Zerbino, prof. Lilya Volos i młodego naukowca Vitaliia Ivashchenko, a zostało przedstawione na konferencji przez tego ostatniego uczonego.

Na czwartą, ostatnią część konferencji złożyło się pięć wystąpień. Autorami pierwszego z nich byli badacze z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego: lek. Sebastian Goertz, dr Jacek Gulczyński i dr hab. Adam Szarszewski. Referat, wygłoszony przez pierwszego z nich, dotyczył Johanna Adama Kulmusa i jego wpływu na rozwój japońskiej medycyny. Później Ewa Janiszewska i Dominika Pluta z Wrocławskiego Uniwersytetu Medycznego opowiedziały o rozwoju badań genetycznych, a lek. Wiesław Szłufik, pracownik Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, omówił tematykę związaną z Muzeum Anatomii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dwa ostatnie wystąpienia dotyczyły wirtualnych autopsji (dr Aleksandra Konarzewska i dr hab. Edyta Szurowska, prof. GUMedu) oraz muzeum Wrocławskiego Uniwersytetu Medycznego (Dominika Pluta i Ewa Janiszewska). Na tym zakończono obrady, które były przeplatane pytaniami ze strony słuchających oraz dyskusją.

W Komitecie Organizacyjnym i Naukowym konferencji zasiadały takie osoby, jak: prof. Gabriella Nesi, dr hab. Ewa Izycka-Świeszewska, prof. GUMedu, dr Jacek Gulczyński, dr hab. Adam Szarszewski, dr Piotr Paluchowski, dr hab. Edyta Szurowska, prof. GUMedu, i dr Marek Bukowski.

Na zakończenie konferencji dwójkę młodych prelegentów, dr Aleksandrę Sejdę oraz lek. Sebastiana Goertza, uhonorowano stypendium Europejskiego Towarzystwa Patologii. Spotkanie zostało objęte Patronatami

Honorowymi: Marszałka Województwa Pomorskiego Mieczysława Struka, Prezydenta Miasta Gdańska Pawła Adamowicza i JM Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego prof. dr. hab. Marcina Gruchały. Więcej informacji na temat konferencji można znaleźć na stronie internetowej: <http://wghp-esp-gdansk2018.eu>.

Piotr Paluchowski
(ORCID: 0000-0002-6525-3821),
Jacek Gulczyński, Ewa Iżycka-Świeszewska,
Adam Szarszewski
(ORCID: 0000-0002-8913-2784)
(Gdańsk)